

HOE BIODIVERSITEIT IN STADS- EN VOLKSTUINEN TE VERHOGEN

Uitdaging

Stads- en volkstuinten bieden de perfecte mogelijkheid om mensen in contact te laten komen met de natuur en om biodiversiteit in steden te verhogen. Biodiversiteit – verscheidenheid van dierlijke en plantaardige soorten, habitats en genetische hulpbronnen – kan groot zijn in stedelijke tuinen. Biodiversiteit maakt de leefbaarheid van stedelijke milieus beter voor mensen, dieren en planten, en om het in stand te houden zijn bijdragen van alle groepen in de stad nodig. Omdat tuinen als onderdeel van een groen netwerk een goede mogelijkheid bieden om stedelijke biodiversiteit te ondersteunen, moeten tuinders en beleidsmakers goed weten hoe dat te doen. De belangrijkste uitdagingen zijn:

- Hoe kunnen tuinders zorg dragen voor dieren ('wildlife'), en biodiversiteitswaarden in tuinen beschermen?
- Wat zijn de beste manieren om biodiversiteit te vergroten met behulp van tuinmanagement?
- Hoe kunnen beleidsmakers biodiversiteits-vriendelijke stedelijke tuinen ondersteunen

Deze vragen suggereren dat stedelijke tuinders tot de beste beheerders van natuur in de stad kunnen horen en dat voor stads- en volkstuinten een specifieke rol is weggelegd in het vergroten en onderhouden van stedelijke biodiversiteit.

Foto 2 – De productie van compost helpt de kwaliteit van de bodem te vergroten en biodiversiteit te verhogen. Foto: Francesca Bretzel

Foto 3 – 'Wilde bloemen' voegen kleur en smaak toe aan salades. Foto: Francesca Bretzel

Advies voor tuinders

- Biodiversiteit vergroot aanpassing aan en weerstand tegen veranderingen in de omgeving.
- Biodiversiteit helpt biologische producten te verbouwen.
- Bijen en wilde bestuivers zijn het waard te beschermen, omdat ze voedsel-webs ondersteunen, soorten aantrekken en productie verhogen.
- Landrassen (lokale, traditionele cultivars) helpen genetische diversiteit bevorderen en in stand houden, hebben betere overlevingskansen, smaken goed, en helpen tuinders verschillende voedselgewassen te verbouwen en rurale tradities in ere te houden.
- Het gebruik van wilde inheemse plantensoorten verbetert de kwaliteit van de bodem, zoals vruchtbaarheid en structuur.
- Onderdruk de meest agressieve onkruiden en gebruik biologische methoden.
- Een vijver, takken en dood hout trekken vogels en andere dieren aan.
- Recycle en (her)gebruik natuurlijke materialen (water, bodem, compost, hout).

- Creëer micro-habitats voor wilde dieren en planten.
- Bouw schuilplaatsen en nestkasten voor vogels, vleermuizen, bijen en andere wilde dieren.
- Vergroot diversiteit door het gebruik van eetbare, sier- en wilde plantensoorten.
- Verbouw landrassen: het loont en ze planten zich gemakkelijk voort.
- Win biologisch zaad en wissel uit met andere tuinders.
- Zoek naar tuinadviseurs en sluit je aan bij een organisatie die helpt bij biologisch tuinieren.
- Gebruik biologische, biodynamische of permacultuur technieken; voeg alleen de noodzakelijke organische stof toe aan de bodem.
- Leer planten en dieren te herkennen op je tuin en vertel anderen erover.
- Inheemse en uitheemse soorten kunnen spontaan in je tuin groeien; sommige zijn eetbaar of gewoon goed voor de biodiversiteit.
- Houd onkruid onder controle met natuurlijke methoden en gebruik geen pesticiden.
- Vang regenwater op en maak een vijver.

Meer lezen

Handige links

- <http://www.rooftopvegplot.com/>
- <https://www.incredible-edible-todmorden.co.uk/>
- <http://www.nsalg.org.uk/>
- <http://www.ruleworks.co.uk/veg-edible/index.htm>
- http://www.wildoxfordshire.org.uk/wp-content/uploads/2014/11/Wildlife_on_allotments.pdf

Referenties

- Thompson, K.** 2007 Compost the natural way to make food for your garden. New York: Dorling Kindersley

Foto 4 – Tuinieren levert een directe ervaring van biodiversiteit, Scuola Primaria Natali, Livorno, Italië. Foto: Francesca Bretzel

Foto 5 – Zweefvliegen¹. Foto: Francesca Bretzel

Informatie voor beleidsmakers

- Stads- en volkstuinten moeten worden gepromoot in planning en beslissingen rondom landgebruik, omdat ze een belangrijk deel van het stedelijke ecologische netwerk vormen, die versnipperde habitats in de stad aan elkaar linken en stedelijke flora en fauna bevorderen.
- Het ervaren van biodiversiteit kan therapeutische effecten hebben en daarmee menselijk welzijn vergroten.
- Verschillende stads- en volkstuinten kunnen een verschillende aanpak hanteren in hun biodiversiteitsagenda.
- Tuinen kunnen dienen als plaatsen voor beheer van specifieke wilde dier- en plantsoorten buiten hun oorspronkelijke habitat, en als genenbanken van traditionele soorten die waardevol zijn voor de gemeenschap en stedelijke geschiedenis.
- Tuinieren kan menselijke verscheidenheid en sociale interactie linken aan biodiversiteit; daardoor vergroot tuinieren de biodiversiteits-gerelateerde gemeenschapswaarden in de stad.

Beleidsnota

- Moedig tuinders en hun verenigingen aan biodiversiteit te vergroten op creatieve en milieuvriendelijke wijze.
- Ondersteun onderwijs en informatie voor tuinders, zoals cursussen over biologisch tuinieren en het vermijden van chemische middelen.
- Koester netwerken op sociale media (of ontwikkel ze) die tuinders helpen dier- en plantsoorten te herkennen en biodiversiteit in hun tuin te monitoren; deze netwerken brengen tuinders, hun verenigingen, milieuorganisaties, promotors van 'burger-wetenschap' en ICT-gedreven deelname in stedelijk bestuur samen.
- Vergroot de interactie tussen tuinders en beheerders van openbare parken en andere sectoren rondom biodiversiteits-issues. Tuinders kunnen i.v.m. hun kennis fungeren als gidsen.
- Geef lezingen over tuinieren en de betekenis van biodiversiteit in scholen, bij wijkactiviteiten, aan collega's, etc.
- Stel nieuwe tuinregels in die de biodiversiteit vergroten.

Meer lezen

Handige links

<http://www.ruaf.org/>

<http://www.gardenorganic.org.uk/>

<http://www.hullhistorycentre.org.uk/discover/hbp/actionplan/habitatactionplans/gardens.aspx>

<https://www.avvn.nl/>

Referenties

Altieri M.A., Merrick L.

(1987). In situ conservation of crop genetic resources through maintenance of traditional farming systems. *Economic Botany*, 41, 86-96.

Blaauw B.R., Isaacs R.

(2014) Flower plantings increase wild bee abundance and the pollination services provided to a pollination-dependent crop. *J Appl Ecol* 51:890-98

Goddard M.A., Dougill

A.J.H., Benton T.G. (2010) Scaling up from gardens: biodiversity conservation in urban environments. *Trends EcolEvol* 25:90-98

¹**Zweefvliegen** dragen bij aan bestuiving en biologische bestrijding in tuinen.

AUTEURS

Ari Jokinen, University of Tampere, Finland

Francesca Bretzel, CNR Institut für Ökosystemforschung, Pisa, Italien

Ligita Baležentienė, Aleksandras Stulginskis University, Lithuania

Vertaling: Esther Veen Wageningen University and Research, Ans Hobbelink AVVN, ahobbelink@yahoo.co.uk

INFO REEKS | UITGAVE 1 V. NEDERLANDS | DATUM VAN ONLINE PUBLICATIE: 1 DECEMBER 2016

COST (European Cooperation in Science and Technology) is een Europees intergouvernementeel kader. Haar missie is om baanbrekende wetenschappelijke en technologische ontwikkelingen te stimuleren, die tot nieuwe concepten en producten leiden en daarmee bijdragen aan het versterken van Europa's onderzoeks- en innovatiecapaciteiten.

www.cost.eu

Het Europese Kaderprogramma Horizon 2020 ondersteunt COST

Verantwoording

Deze factsheet is gebaseerd op werk van COST Action TU1201 Urban Allotment Gardens in European Cities, ondersteund door COST (European Cooperation in Science and Technology)

www.urbanallotments.eu

Word lid van urban gardens in Europe

<https://www.facebook.com/groups/825421310826607/>